

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

10/23/2025

X РД09-3293/23.10.2025г.

Регистрационен №
Министерство на образованието и науката
Signed by: Desislava Simeonova Shalganova

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

УТВЪРЖДАВАМ

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията код **021203 „Промислен дизайн“** от професионалното направление код **0212 „Моден, интериорен и промишлен дизайн“** съгласно приложението.

23.10.2025 г.

X

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
Министър на образованието и науката
Signed by: Krasimir Georgiev Valchev

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

**НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА
ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ**

**ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯ**

Професионално направление						
Код: 0212	Моден, интериорен и промишлен дизайн					
Професия						
Код: 021203	Промишлен дизайн					
Степени на професионална квалификация			–	–	III	–
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)			–	–	4	–
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)			–	–	4	–

Утвърдена със Заповед № РД09-3293/23.10.2025 г.

София
2025 г.

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавен изпит за придобиване на трета степен на професионална квалификация (СПК) по професия код 021203 „Промислен дизайн“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на трета степен на професионална квалификация.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от ЗПОО и чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

1. Част по теория на професията

- Изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема и дидактически материали (осигуряват се от обучаващата институция)
- Критерии за оценяване на изпитните теми
- Указания за разработване на писмен тест
- Указания за съдържанието и оформянето на дипломния проект за ученици, обучаващи се за трета степен на професионална квалификация
- Критерии за оценяване на дипломния проект и неговата защита

2. Част по практика на професията

- Указания за съдържанието на индивидуалните задания
- Критерии за оценяване на индивидуалните задания

3. Система за оценяване

4. Приложения

- Образец на изпитен билет – част по теория на професията
- Образец на индивидуално задание по практика
- Образец на индивидуално задание за разработване на дипломен проект
- Образец на рецензия на дипломен проект

III. ИЗПИТНИ ТЕМИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

ИЗПИТНА ТЕМА № 1: Същност на дизайна и историческо развитие на промишлените изделия

Изследване и прилагане на принципи и понятия за дизайна като обществена практика. Анализиране на развитието на промишления дизайн в исторически контекст. Описване на структурата и взаимодействията в системата човек-машина. Илюстриране на „мека“ и „твърда“ форма чрез графични средства. Изясняване на здравословни и безопасни условия на труд и основни изисквания към промишлените изделия. Представяне на основни елементи на бизнес план за развитие на промишлен продукт.

Дидактически материали: моливи, черен тънкописец, гума, линия, триъгълник, пергел, таблици за здравословни и безопасни условия на труд

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки
1. Описва възникването и развитието на дизайна – представя основните причини и етапи в развитието на дизайна като обществена практика	20
2. Сравнява основни видове дизайн – анализира специфичните особености на различни видове дизайн в контекста на промишлените изделия	20
3. Анализира структурата и взаимодействието в системата човек-машина (СЧМ) – описва елементите и връзките между тях	20
4. Илюстрира „мека“ и „твърда“ форма чрез рисунка – създава графично представяне на различията между двата типа форми. Обяснява устройството и основните движения на универсален струг	20
5. Изяснява изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и представя основните компоненти на бизнес план за развитие на продукт	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 2: Формообразуване и основни композиционни свойства на формата

Изследване и развитие на формообразуването като процес, основни свойства на формата и формообразуващи фактори. Описание на обемно-пространствените структури и тектонични системи, както и тяхната класификация. Илюстриране на „мека“ и „твърда“ форма чрез рисунка. Разглеждане на структурата и свойствата на материалите. Приложение на правилата за безопасна работа при проектиране и производство. Изготвяне на бизнес план за развитие на изделие.

Дидактически материали: пергел, кривка, моливи, гума, черен тънкописец

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
1. Определя понятието „форма на промишленото изделие“ – обяснява какво представлява формата на изделието и нейното значение за дизайна	15
2. Описва основните свойства на формата – класифицира и обяснява основни свойства, като стабилност, баланс, пропорции и др.	15

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Максимален брой точки
3. Описва и анализира формообразуващите фактори – анализира как функция, конструкция, материали и технология на изработка формират общата форма на изделията	20
4. Илюстрира „мека“ и „твърда“ форма чрез рисунка – създава графични илюстрации, които показват различията между меката и твърдата форма в контекста на дизайнерския процес	20
5. Познава обемно-пространствените структури и тектонични системи – обяснява различните видове обемно-пространствени структури и тяхното значение за формообразуването	15
6. Разбира изискванията за безопасност и здравословни условия на труд – описва основните правила за безопасност и условия на труд при работа с метални и сплавни материали	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 3: Методика и етапи на дизайнерското проектиране. Проучвателен етап. Проучване на потребителските изисквания (функционални, социални, естетически) и производствените изисквания

Изследване на методиката на дизайнерското проектиране и спецификите на проучвателния етап. Анализ на потребителските изисквания (функционални, социални, естетически) и производствените изисквания. Описание на видовете дейности при проектиране и техния ред. Представяне на дизайнерски проект чрез подходящи материали. Проектиране на изделие със статично или динамично въздействие чрез метроритмически редове. Създаване и използване на сравнителни таблици за анализ на компоненти. Видове макети в дизайна и тяхното приложение. Анализ на факторите на работната среда. Изисквания за безопасност и техника на безопасност при механична обработка на материали. Изясняване на функцията „ръководство“ и типовете лидерство.

Дидактически материали: пергел, кривка, моливи, гума, черен тънкописец

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
1. Определя целите, задачите и основните етапи на дизайнерското проектиране – обяснява значението на проучвателния етап, видовете дейности и тяхната последователност	20
2. Описва материалите за представяне на проекта и ролята на сравнителните таблици – изяснява функцията на материалите и сравнителния анализ при проектиране	20
3. Изброява видовете макети, описва същността и приложението им – анализира различните видове макети и тяхната роля в процеса на проектиране	20
4. Анализира факторите на работната среда и познава изискванията за безопасност – описва влиянието на работната среда и правилата за здравословни и безопасни условия на труд	20

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки
5. Описва функцията „ръководство“ и типовете лидерство. Илюстрира силуета на изделие – изяснява ръководните стилове и създава графична илюстрация на изделие	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 4: Методика и етапи на дизайнерското проектиране. Етап на творческо търсене на идеи

Изследване на методиката на дизайнерското проектиране с акцент върху творческото търсене на идеи. Разработване на идеен вариант. Описание на видовете дейности и материалите за представяне на проект. Използване на композиционни средства за постигане на статично и динамично въздействие на формата. Илюстриране на „мека“ и „твърда“ форма чрез рисунка. Анализ на работните движения от ергономична гледна точка. Развитие на делови взаимоотношения и комуникативна култура.

Дидактически материали: пергел, кривка, моливи, гума, черен тънкописец

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Описва видовете дейности при творческото проектиране и тяхната същност – обяснява основните етапи от творческия процес на разработване на идеен проект	20
2. Анализира средствата и материалите за представяне на идеен проект – описва подходящите материали и изразни средства за представяне на проектите	15
3. Описва и анализира композиционните средства за постигане на статично и динамично въздействие на формата – изяснява как различни композиционни средства влияят на въздействието на дизайна	20
4. Описва и анализира работните движения от ергономична гледна точка – анализира как ергономията се интегрира в работния процес и проектиране	15
5. Описва процеса на комуникация, основните видове и принципи на делово общуване – обяснява ролята на комуникацията в дизайнерския процес и значението на деловата култура	15
6. Илюстрира силуета на изделие – създава графични изображения, които показват различията между „мека“ и „твърда“ форма	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 5: Методи за пластично изразяване на формата. Класически и съвременни средства за изработване на работен и окончателен макет

Изследване на методиката на макетирането с акцент върху целите и задачите на изработката на макети. Избор на материали за макетиране и описание на технологичната схема за макетиране. Използване на композиционни средства за постигане на статично и динамично въздействие на формата. Илюстриране на „мека“ и „твърда“ форма чрез рисунка. Анализ на използваните машини, инструменти и пособия за макетиране. Приложение на иновации в дизайна и процесите на планиране при макетиране.

Дидактически материали: пергел, кривка, моливи, гума, черен тънкописец, макетни материали

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки
1. Описва основните цели и задачи на изработването на макети – изяснява какво се цели с макетиране и какви са задачите на този етап	20
2. Анализира материали, инструменти и пособия за макетиране – описва основните материали и инструменти, използвани при изработване на макети	15
3. Описва технологичната схема за макетиране – анализира и описва стъпките и процесите, които включват изработката на макет	15
4. Описва иновациите в дизайна и новите технологии за макетиране – изяснява как иновациите и новите технологии влияят на процеса на макетиране	15
5. Описва основни правила за безопасност при макетиране и работа с инструменти – обяснява основните изисквания за безопасност на труда при работа с различни инструменти и материали	20
6. Илюстрира силуета на изделие (включително „мека“ и „твърда“ форма) – създава графични изображения, показващи разликите между меката и твърдата форма на макетите	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 6: Методи и средства за графично и цветово изграждане на формата

Изследване на методиката на графичното и цветовото изграждане на формата. Описание на целите и задачите при графичното и цветовото изграждане на формата. Избор на материали и пособия за графично и цветово изграждане. Използване на графични техники и цветови схеми за изграждане на статично и динамично въздействие на формата. Проектиране на силуета на изделие със статично или динамично въздействие чрез контрастни или нюансни съотношения, ритмичен или метричен ред, симетрия или асиметрия. Използване на софтуерни продукти за графичен и цветови дизайн. Анализ на работните движения от ергономична гледна точка. Приложение на иновации в дизайна. Правила за безопасна работа. Умения за работа в екип. Анализ на системите за контрол в управлението на фирмата.

Дидактически материали: пергел, кривка, моливи, гума, черен тънкописец, цветни моливи/бои, компютърни програми за графичен дизайн

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
1. Обяснява целите и задачите на графичното и цветовото изграждане на формата – обяснява основните цели и задачи на графичните и цветовите проекти в дизайнерския процес	20
2. Избира подходящи материали и пособия за графично и цветово изграждане на формата – разглежда и обосновава избор на материали и техники, използвани за графично и цветово изграждане на формата	20
3. Прилага графични техники и цветови схеми за изграждане на статично и динамично въздействие на формата – използва подходящи графични и цветови схеми, за да постига желаното въздействие върху формата, като включва контраст, симетрия и асиметрия	20

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки
4. Обяснява използването на софтуерни продукти за графичен и цветови дизайн – описва функциите на специализирани програми за графично и цветово изграждане на формата	15
5. Прилага основни правила за безопасност и здравословни условия на труд – анализира и прилага основните изисквания за безопасност при работа с графични и цветови материали и инструменти	15
6. Илюстрира силуета на изделие с акцент върху статичното и динамичното въздействие на формата – създава графично изображение, което показва как различните елементи на силуета влияят на въздействието на формата	10
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 7: Същност на ергономията. Връзката на ергономията с дизайнерското проектиране. Комплексно проектиране на работното място

Изследване и прилагане на основните принципи на ергономията в дизайнерското проектиране с цел създаване на удобни, безопасни и ефективни работни пространства. Анализиране на ергономичните проблеми при комплексното проектиране на работни места и проектиране на работни зони, включващи различни видове работни места и тяхната функционалност. Определяне на основните принципи при комплексното проектиране на работни места, както и взаимодействието между човека и машината, като се използват антропометрични данни за оптимизация на работните зони. Изброяване на видовете макети, използвани в дизайна, и значението им за постигане на оптимално въздействие върху пространството. Разглеждане на безопасността при механична обработка на материалите и осигуряване на здравословни условия на труд. Илюстриране на „мека“ и „твърда“ форма чрез рисунка за визуализация на различни дизайнерски подходи.

Дидактически материали: пергел, кривка, моливи, гума, черен тънкописец, цветни моливи/бои, компютърни програми за графичен дизайн

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
1. Определя същността и основните проблеми на ергономията – описва основните проблеми и цели на ергономията и нейното значение за дизайнерското проектиране на работни места	15
2. Разбира принципите за комплексно проектиране на работно място – анализира как ергономията влияе върху проектирането на работни зони и оптимизацията на работното пространство	15
3. Илюстрира принципите на статично и динамично въздействие чрез рисунка – създава графични изображения, които показват как различни дизайнерски елементи влияят върху взаимодействието на човека с работното място	20
4. Описва методи за проектиране на работни места с използване на антропометрични данни – разяснява как антропометричните данни се използват при проектирането на работни зони и работни места за постигане на ергономично удобство	15

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки
5. Приложение на техниката на безопасност при механична обработка на материалите – обяснява основните изисквания за безопасност и здравословни условия на труд при механична обработка	15
6. Илюстрира силуета на изделие, отговарящо на ергономични изисквания – създава визуално изображение на изделие, което отразява основните ергономични принципи и взаимодействие на формата с потребителя	20
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 8: Приложение на композиционните средства при дизайнерското проектиране

Изследване и прилагане на композиционните средства при дизайнерското проектиране. Анализиране на основните композиционни техники за постигане на статично и динамично въздействие върху формата на изделията. Определяне на контрастни и нюансни съотношения, ритмичен или метричен ред, симетрия и асиметрия в дизайна. Изясняване на психофизиологичното въздействие на цветовете върху потребителя и на въздействието им върху функционалността на изделията. Илюстриране на силует на изделие със статично или динамично въздействие чрез използване на тези композиционни средства. Изследване на основните разпоредби на Закона за промишления дизайн и тяхното значение в контекста на композиционния подход към продуктите. Прилагане на правилата за безопасност при механична обработка на материалите в дизайнерската практика и осигуряване на безопасност при работа с различни материали в процеса на дизайнерското проектиране

Дидактически материали: моливи, гума, пергел, линии, кривки, черен тънкописец, цветни моливи или маркери, акварелни или темперни бои

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
1. Описва композиционните средства за постигане на статично и динамично въздействие – изяснява основните композиционни техники, които се използват за създаване на статично или динамично въздействие върху формата	20
2. Изброява и описва контрастни и нюансни съотношения, ритмичен или метричен ред, симетрия и асиметрия в дизайна – разпознава и обяснява различните композиционни техники, като контраст, ритмичен ред, симетрия и асиметрия	15
3. Познава психофизиологичното въздействие на цветовете – разбира как различните цветови комбинации влияят на човешката психика и емоции	15
4. Запознава се с принципите на Закона за промишления дизайн – познава основните разпоредби и положения в Закона за промишления дизайн, които са свързани с композицията и дизайна на изделията	20
5. Описва техники на безопасност при механична обработка на материалите – изяснява безопасните практики и изисквания при работа с различни материали в дизайнерския процес	15

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки
6. Илюстрира „мека“ и „твърда“ форма чрез рисунка – демонстрира способност за визуално представяне на форми чрез различни графични техники, подчертаващи статично и динамично въздействие	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 9: Основни принципи за прилагане на цвета при дизайнерското проектиране

Изследване и прилагане на основни принципи за използване на цвета в дизайнерското проектиране. Анализират се психологическото и физиологическото въздействие на цветовете върху потребителя и върху функционалността на изделията. Определяне на хармонични цветови съчетания в съответствие с функционално-конструктивните особености на дизайнерските продукти. Илюстриране на силует на изделие със статично или динамично въздействие чрез използване на контрастни или нюансни цветови съотношения, ритмичен или метричен ред, симетрия или асиметрия. Класифициране на видовете макети в дизайна и прилагане на възможностите на специализирани софтуерни продукти за графичен и цветови дизайн. Приложение на правилата за безопасност при механична обработка на материали в дизайнерската практика.

Дидактически материали: моливи, гума, пергел, линии, кривки, черен тънкописец, цветни моливи или маркери, акварелни или темперни бои, компютър с инсталирани графични програми, графичен таблет и принтер

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Изследва принципите за прилагане на цвета в дизайнерския процес – анализира основните правила за подбор и съчетание на цветове за постигане на функционалност и естетика	20
2. Описва психологическото и физиологическото въздействие на цветовете – обяснява влиянието на цветовете върху човешката психика и физиология и тяхната роля в дизайна	20
3. Анализира връзката между цветовото решение и функционално-конструктивната структура на изделията – оценява как цветовите комбинации подчертават или променят възприятието на продукта	15
4. Класифицира видовете макети и прилага знания за специализирани софтуерни продукти в дизайна – систематизира типовете макети и прилага теориите/натрупаните знания за прилагане на цвета при дизайнерското проектиране със специализиран софтуер	15
5. Прилага основни правила за безопасност при механична обработка на материалите – демонстрира познаване и спазване на здравословни и безопасни условия на труд в дизайнерския процес	15
6. Илюстрира силует на изделие със статично или динамично въздействие – създава графично изображение чрез използване на контрастни или нюансни съотношения, ритъм, симетрия или асиметрия	15
Общ брой точки:	100

ИЗПИТНА ТЕМА № 10: Значение на дизайнерското проектиране за подобряване на качеството на изделията

Изследване и прилагане на основни принципи и методи в дизайнерския процес за подобряване на качеството на изделията. Анализират се етапите на дизайнерския анализ и тяхното значение за оптимизиране на функционалните и естетическите характеристики на продукцията. Определяне на композиционни средства, като контраст, нюансни съотношения, ритмичен или метричен ред, симетрия и асиметрия, за създаване на статично или динамично въздействие върху изделията. Приложение на съвременни софтуерни програми в промишления дизайн. Систематизиране на факторите за качество на продукцията и разбиране на правните аспекти, свързани с промишления дизайн. Илюстриране на силуета на изделие, като подчертава въздействието на композиционните средства върху неговата форма.

Дидактически материали: моливи, гума, пергел, линии, кривки, черен тънкописец, цветни моливи или маркери, акварелни или темперни бои, компютър с инсталирани графични програми графичен таблет и принтер

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Определя понятието за дизайн и качество на изделията – изяснява ролята на дизайна като фактор за подобряване на естетическите и функционалните характеристики на продукцията	20
2. Анализира основните принципи и етапи на дизайнерския анализ – обяснява последователността и методите за оценяване и подобряване на проектираното изделие	20
3. Идентифицира композиционните средства за създаване на статично или динамично въздействие – описва и прилага контрастни или нюансни съотношения, ритмичен или метричен ред, симетрия или асиметрия в дизайна	15
4. Описва влиянието на факторите върху качеството на продукцията и приложението на Закона за промишления дизайн – систематизира факторите за качество и познава основните правни положения, свързани с промишления дизайн	15
5. Прилага знания за използване на специализирани софтуерни продукти в графичния дизайн – демонстрира умения за работа със специализиран софтуер	15
6. Илюстрира силуета на изделие със статично или динамично въздействие – създава графично изображение, подчертаващо въздействието на композиционните средства върху формата	15
Общ брой точки:	100

IV. УКАЗАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПИСМЕН ТЕСТ

1. Структура на теста и изисквания към тестовите задачи

Всеки тест се състои от 20 въпроса/задачи и обхваща всички теми от националната изпитна програма. Тестовете включват следните модули:

Модул А: Титулна страница – съдържа наименование на институцията, от името на която се предлага тестът, и инструкция за работа с теста. Инструкцията съдържа информация относно:

- целта на теста;
- начините за нанасяне на отговорите;
- правата и задълженията на учениците по време на изпита;
- начините за оценка на тестовите резултати;
- времето за решаване на теста.

Модул Б: Тест – изписва се вариант на теста. Тестовите въпроси/задачи се подреждат по един от следните критерии:

- по логиката на учебното съдържание;
- според типа на отговора.

Модул В: Еталон на верния отговор и ключ за оценяване – предназначени за комисията за подготовка и оценяване на изпита – част по теория на професията.

2. Изисквания към тестовите въпроси/задачи

Всяка тестова задача проверява компетентностите съобразно нивото по НКР/ЕКР, необходими за изпълнение на сложни операции с помощта на различни инструменти, машини, апарати, измервателни уреди, за разчитане на технологична документация, схеми, данни и др.

Тестовите въпроси/задачи се разработват в съответствие с матрицата на теста, както следва:

Изпитна тема №	III степен на професионална квалификация Тежест 50%	
	Брой тестови задачи	Максимален брой точки
1	2	10
2	2	10
3	2	10
4	2	10
5	2	10
6	2	10
7	2	10
8	2	10
9	2	10
10	2	10
	20	100

Максималният брой точки за всяка тестова задача е 5 точки.
При оценка на резултатите от теста максималният брой точки се поставя при пълен и верен отговор, съвпадащ с ключа за оценяване. Частично верните отговори носят по-малък брой точки съобразно ключа за оценяване.

V. УКАЗАНИЕ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО И ОФОРМЯНЕТО НА ДИПЛОМНИЯ ПРОЕКТ

Дипломният проект съдържа следните структурни единици:

- титулна страница;

- съдържание;
- увод (въведение);
- основна част;
- заключение;
- списък на използваната литература;
- приложения.

Титулната страница съдържа наименование на училището, населено място, тема на дипломния проект, трите имена на ученика, професия, име и фамилия на ръководителя/консултанта.

Уводът (въведението) съдържа кратко описание на основните цели и резултати.

Основна част – формулира се целта на дипломния проект и задачите, които трябва да бъдат решени, за да се постигне тази цел. Съдържа описание и анализ на известните решения, като се цитират съответните литературни източници. Съдържа приносите на дипломния проект, които трябва да бъдат така формулирани, че да се вижда кои от поставените задачи са успешно решени.

Заключението съдържа изводи и предложения за доразвиване на проекта и възможностите за неговото приложение.

Списъкът с използваната литература включва цитираната и използваната в записката на дипломния проект литература. Започва на отделна страница от основния текст. При имената на авторите първо се изписва фамилията. Всички описания в списъка с използваните източници трябва да са подредени по азбучен ред според фамилията на първия автор на всяка публикация.

Приложенията съдържат документация, която не е намерила място в текста поради ограниченията в обема ѝ или подредба за по-добра прегледност. В текста трябва да има препратка към всички приложения.

Оформяне на дипломния проект

Формат: A4; **Брой редове в стр.:** 30; **Брой на знаците в стр.:** 60 знака; **Общ брой на знаците в 1 стр.:** 1800 – 2000 знака

Шрифт: Times New Roman

VI. КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Съответствие с изискванията за съдържание и структура на дипломния проект	20
1.1. Логическа последователност и структура на изложението, балансиране на отделните части	4
1.2. Задълбоченост и пълнота при формулиране на обекта, предмета, целта и задачите в разработването на темата	7
1.3. Използване на подходящи изследователски методи	4
1.4. Стил и оформяне на дипломната работа (терминология, стил на писане, текстообработка и оформяне на фигури и таблици)	5
2. Съответствие между поставените цели на дипломния проект и получените резултати	20

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
2.1. Изводите следват пряко от изложението, формулирани са ясно, решават поставените в началото на изследването цели и задачи и водят до убедителна защита на поставената теза	10
2.2. Оригиналност, значимост и актуалност на темата	6
2.3. Задълбоченост и обосновааност на предложенията и насоките	4
3. Представяне на дипломния проект	20
3.1. Представянето на разработката по темата е ясно и точно	5
3.2. Онагледяване на експозето с: а) презентация б) графични материали в) практически резултати г) компютърна мултимедийна симулация и анимация	10
3.3. Умения за презентиране	5
4. Отговори на зададените въпроси от рецензента и/или членовете на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпита чрез защита на дипломен проект	30
4.1. Разбира същността на зададените въпроси и отговаря пълно, точно и убедително	10
4.2. Дава логически построени и точни отговори на зададените въпроси	10
4.3. Дава съдържателни и обосновани отговори на въпросите	10
5. Използване на професионалната терминология, добър и ясен стил, обща езикова грамотност	10
5.1. Правилно използване на професионалната терминология	5
5.2. Ясен изказ и обща езикова грамотност	5
Общ брой точки:	100

VII. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

1. Указание за съдържанието на индивидуалните задания

Индивидуалното задание за частта по практика на професията съдържа темата на индивидуалното задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието.

Всяко индивидуално задание за държавен изпит за придобиване на професионална квалификация – част по практика на професията, включва:

- тема в съответствие с единиците резултати от учене в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията;
- указания (инструкции/изисквания) за изпълнение;
- критерии за оценяване.

По решение на комисията за провеждане и оценяване на изпита – част по практика на професията, могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното задание.

2. Критерии за оценяване

№	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда*	да/не
1.1.	Изпълнява дейностите при спазване на необходимите мерки за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд	да/не
1.2.	Създава организация за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място	да/не
1.3.	Предотвратява опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа	да/не
2.	Ефективна организация на работното място	5
2.1.	Планира ефективно работния процес	2
2.2.	Разпределя трудовите дейности в работния процес съобразно поставената задача и времето за нейното изпълнение	2
2.3.	Познава и прилага установените стандарти за осъществяване на дейността	1
3.	Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията	5
3.1.	Познава и прилага нормативните изисквания в съответната професионална област	3
3.2.	Спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с индивидуалното задание	2
4.	Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание	20
4.1.	Целесъобразно използва материали, детайли и инструменти според изпитното задание	10
4.2.	Правилен подбор на количеството и качеството на материали, детайли и инструменти	10
5.	Спазване на технологичната последователност на операциите според индивидуалното задание	20
5.1.	Самостоятелно определя технологичната последователност на операциите	10
5.2.	Организира дейността си при спазване на технологичната последователност на операциите в процеса на работа	10
6.	Качество на изпълнението на индивидуалното задание	50

* Критерий 1 няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя **оценка слаб (2)**.

№	Критерии за оценяване	Максимален брой точки
6.1.	Всяка завършена дейност съответства на изискванията на съответната технология	20
6.2.	Крайният резултат съответства на зададените параметри и отговаря на изискванията в стандартите	20
6.3.	Изпълнява задачата в поставения срок	10
	Общ брой точки:	100

VIII. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията код 021203 „Промислен дизайн“ е в точки, както следва:

- част по теория на професията – максимално 100 точки;
- част по практика на професията – максимално 100 точки.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение 50 процента от получения брой точки от частта по теория на професията и 50 процента от получения брой точки от частта по практика на професията. Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,5 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,5 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки $\times$ 0,06.

Окончателната оценка от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател „слаб“;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател „среден“;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател „добър“;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател „много добър“;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател „отличен“.

Националната изпитна програма е разработена по проект BG05SFPR001-3.001-0001 „Модернизиране на професионалното образование и обучение“, финансиран от Програма „Образование“ 2021 – 2027, съфинансиран от Европейския съюз.

IX. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Образец на изпитен билет – част по теория на професията

.....
(Пълно наименование на училището)

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ... СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

по професия код ... „...“

Изпитен билет № ...

Изпитна тема:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
(Изписва се точното наименование на темата с кратко описание на учебното съдържание.)

Описание на дидактическите материали (ако е приложимо):

Председател на изпитната комисия:.....

(Име и фамилия)

(Подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:

(Име и фамилия)

(Подпис)

(Печат на училището/обучаващата институция)

2. Образец на индивидуално задание по практика

.....
(Пълно наименование на училището)

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ... СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА
по професия код ... „...“

Индивидуално задание № ...

На ученика/обучавания
(Трите имена на ученика/обучавания)

от.....клас/курс, начална дата на изпита: начален час:.....

крайна дата на изпита:..... час на приключване на изпита:.....

1. Да се
(Вписва се темата на практическото задание)

а. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....
.....
.....
.....
.....

Ученик/обучаван:
(Име и фамилия) (Подпис)

Председател на изпитната комисия:
(Име и фамилия) (Подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:
(Име и фамилия) (Подпис)

(Печат на училището/обучаващата институция)

3. Индивидуално задание за разработване на дипломен проект

.....
(Пълно наименование на училището)

**ЗАДАНИЕ ЗА ДИПЛОМЕН ПРОЕКТ
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН
НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА
по професия код ... „...“**

На ученик/ученичка от.....клас
(Трите имена на ученика)

Тема:
.....

Изисквания за разработката на дипломния проект (входни данни, съдържание, оформяне, указания за изпълнение, инструкции):

.....
.....
.....
.....

График за изпълнение:

а) дата на възлагане на дипломния проект

б) контролни проверки и консултации
.....
.....
.....
.....

в) краен срок за предаване на дипломния проект

Ученик:
(Име, фамилия) (Подпис)

Ръководител консултант:
(Име, фамилия) (Подпис)

Директор:
(Име, фамилия) (Подпис)

(Печат на училището)

4. Образец на рецензия на дипломен проект

.....
 (Пълно наименование на училището)

РЕЦЕНЗИЯ

Тема на дипломния проект	
Ученик	
Клас	
Професия	
Ръководител консултант	
Рецензент	

Критерии за допускане до защита на дипломен проект	Да	Не
Съответствие на съдържанието и точките от заданието		
Съответствие между тема и съдържание		
Спазване на препоръчителния обем на дипломния проект		
Спазване на изискванията за оформление на дипломния проект		
Готовност за защита на дипломния проект		

Силни страни на дипломния проект	
Допуснати основни слабости	
Въпроси и препоръки към дипломния проект	

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Качествата на дипломния проект дават основание ученикът/ученичката.....
 да бъде/да не бъде допуснат/а до защита пред
 членовете на комисията за подготовка, провеждане и оценяване на изпит чрез защита на
 дипломен проект в теоретичната и практическата част.

Гр./с.
20... г.

РЕЦЕНЗЕНТ:
 (Подпис)